

Sygn. akt: I C 441/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2017r.

Sąd Rejonowy w Augustowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Bożena Buraczewska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Karolina Szymatowicz

po rozpoznaniu w dniu 8 marca 2017 r. w Augustowie

na rozprawie

sprawy z powództwa **K. A.**

przeciwko (...) Spółka Akcyjna w W.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz powódki K. A. kwotę 20.000zł (dwadzieścia tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 08.03.2017r. do dnia zapłaty.

II. W pozostałym zakresie powództwo oddala.

III. Zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz powódki K. A. kwotę 2.580,40zł (dwa tysiące pięćset osiemdziesiąt złotych 40/100) tytułem zwrotu kosztów procesu.

IV. Nakazuje pobrać od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego w A.) kwotę 258,22zł (dwieście pięćdziesiąt osiem złotych 22/100) tytułem brakujących kosztów opinii biegłego.

Sygn. akt I C 441/16

UZASADNIENIE

Powódka K. A. wystąpiła przeciwko (...) S.A. w W. z pozwem o zapłatę kwoty 30.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę spowodowaną utratą matki wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 03.07.2014 r. do dnia zapłaty. Nadto domagała się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Pełnomocnik powódki wywiódł, iż w dniu 07.11.2008 r. doszło do wypadku komunikacyjnego, który spowodował poważne uszkodzenia ciała I. W.. W związku ze złym stanem zdrowia fizycznego i psychicznego I. W. była zmuszona przebywać w (...) w A. i w dniu 16.02.2009 r. zmarła. Związek przyczynowo skutkowy między wypadkiem z dnia 07.11.2008 r. a śmiercią I. W. został potwierdzony w wyroku Sądu Rejonowego w Augustowie, II Wydział Karny z dnia 22.02.2011 r. (sygn. akt (...)) oraz postanowieniem Prokuratury Rejonowej w Sejnach o umorzeniu dochodzenia z dnia 29.01.2010 r. (sygn. akt (...)). Po jej śmierci powódka pogrążyła się w żałobie i smutku. Podniósł, iż śmierć matki I. W. przyczyniła się do poczucia osamotnienia, pustki,

żału i rozgoryczenia powódki. Podkreślił, iż powódka bardzo tęskni za zmarłą matką, brakuje jej rozmów, jak i samej obecności matki. Obecnie powódka została pozbawiona na zawsze wsparcia i pomocy ze strony matki, która zawsze wspierała córkę w sposób finansowy oraz emocjonalny. Jak wskazał pełnomocnik powódki, krzywda ujawniła się również w życiu codziennym powódki, poprzez nastroje depresyjne bądź też nadpobudliwe, spadek aktywności życiowej, trudności w koncentracji uwagi, rozdrażnienie, nieustające uczucie żalu i niepowetowanej straty. Powyższe stany przekładały się na funkcjonowanie w rodzinie, pracy i społeczności lokalnej. Pełnomocnik powodów podniósł, iż w wyniku postępowania likwidacyjnego pozwany przyznał powódce kwotę 10.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia, tym samym odmawiając powódce przyznania dalszego świadczenia tytułem zadośćuczynienia.

Pozwany (...) S.A., w odpowiedzi na pozew, wniósł o oddalenie powództwa w całości i domagał się zasądzenia od powódki na swoją rzecz kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pełnomocnik pozwanego wskazał, iż pozwany prowadził postępowanie likwidacyjne związane ze zdarzeniem z dnia 07.11.2008 r., którego sprawcą był R. M. kierujący samochodem osobowym F. (...). Pojazd prowadzony przez sprawcę w dacie zdarzenia był objęty ochroną na podstawie umowy ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, zawartej z pozwanym. Na skutek zgłoszenia szkody przez powódkę, pozwany podjął i przeprowadził postępowanie likwidacyjne na podstawie złożonych przez powódkę dokumentów, uznał swoją odpowiedzialność co do zasady i przyznał powódce zadośćuczynienie w kwocie 10.000 zł na podstawie decyzji z dnia 23.12.200 r. Nadto pełnomocnik pozwanego wskazał, iż strona pozwana kwestionuje roszczenie powódki co do wysokości, podnosząc, że jest ono bezzasadne i winno zostać oddalone. Zdaniem pozwanego wysokość zadośćuczynienia musi być określona w rozsądnych granicach odpowiadających także aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Bezspornym jest, iż w dniu 07.11.2008 r. na trasie krajowej nr 8 przy ul. (...) w A. doszło do wypadku komunikacyjnego, który doprowadził do śmierci I. W.. Sprawcą przedmiotowego zdarzenia był R. M., kierujący samochodem osobowym marki F. (...) o nr rej. (...), który umyślnie naruszając zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, spowodował nieumyślnie wypadek drogowy w ten sposób, że nie zachował szczególnej ostrożności podczas zbliżania się do oznakowanego znakami poziomymi i pionowymi przejścia dla pieszych, na skutek czego przodem pojazdu uderzył pieszą I. W.. Na skutek przedmiotowego zdarzenia I. W. doznała obrażeń ciała, które spowodowały stan realnego zagrożenia życia, a w następstwie jej śmierć, która nastąpiła w dniu 16.02.2009 r.

Wyrokiem z dnia 22.02.2011 r. sygn. akt (...) Sąd Rejonowy w Augustowie II Wydział Karny uznał oskarżonego R. M. za winnego czynu z art. 177 § 2 kk oraz skazał oskarżonego na karę 1 roku pozbawienia wolności warunkowo zawieszoną na okres próby 3 lat (dowód: wyrok z dnia 22.02.2011 k. 7 akt).

Wyrokiem z dnia 21.04.2011 r. sygn. akt (...) Sąd Okręgowy w Suwałkach II Wydział Karny, zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (dowód: wyrok z dnia 21.04.2011 r. k. 7-8 akt).

Postanowieniem z dnia 29.01.2010 r. Prokuratura Rejonowa w Sejnach umorzyła dochodzenie w sprawie poświadczenia nieprawdy w dniu 16.02.2009 r. w A. w karcie statystycznej do karty zgonu I. W. przez B. B., która jak lekarz uprawniony do jej wystawienia niewłaściwie wskazała wyjściową przyczynę zgonu, wobec stwierdzenia, iż czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego (dowód: k. 9-10 akt).

Bezspornym pozostaje fakt, iż pojazd prowadzony przez sprawcę wypadku z dnia 07.11.2008 r., w dacie zdarzenia objęty był ochroną na podstawie ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych zawartej z pozwanym.

Pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. przyznał na rzecz powódki K. A. kwotę 10.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia (dowód: akta szkody płyta CD k.68 akt).

Przesłuchani na powyższą okoliczność świadkowie T. S. i W. A. (1) (dowód: k. 79 odwr. – 80 akt) zeznali, iż powódkę łączyły silne relacje emocjonalne z matką. Powódka opiekowała się matką, odwiedzała ją kilka razy dziennie, przynosiła posiłki, sprzątała mieszkanie matki. Po wypadku, powódka odwiedzała matkę w szpitalu, następnie w hospicjum. Po śmierci matki, powódka źle się czuła, zachorowała na nadciśnienie tętnicze, stała się osobą smutną.

Nie ma podstaw, w świetle pozostałego zebranego w sprawie materiału dowodowego, aby nie dać wiary zeznaniom powyższych świadków. Wprawdzie świadek W. A. (2) jest osobą bliską- mężem powódki, to zdaniem Sądu są one w pełni obiektywne i korespondujące z pozostałym materiałem dowodowym.

Z opinii sądowo-psychologicznej biegłego sądowego z zakresu psychologii E. D. (k. 84-91 akt), dopuszczonej na okoliczność wypowiedzenia się, czy śmierć I. W. spowodowana na skutek wypadku komunikacyjnego z dnia 07.11.2008 r. mogła wywołać u powódki K. A. trwałe lub okresowe rozstrój zdrowia psychicznego, a jeśli tak, to jakiego rodzaju oraz czy ma, bądź miał on wpływ w funkcjonowanie powódki, wynika, iż powódka musiała stawić czoła wstrząsowi oraz silnym emocjom – smutkowi i bezsilności, których doznała po stracie matki. Śmierć matki spowodowana na skutek wypadku była sytuacją kryzysową dla powódki. Wywołała nie tylko silne reakcje emocjonalne związane z utratą ale naruszyła także relacje z innymi i przekonanie o stabilności. Wywołała również u powódki silne doznania somatyczne. Uzyskane wyniki w wykonanych testach wskazują, iż mimo upływu tak długiego okresu od śmierci matki, wspomnienia dotyczące przeżytej traumy wywołują znaczne nasilenie objawów związanych z traumą. Opisywane przez powódkę objawy wpisują się w kategorię zespołu stresu pourazowego a następnie zaburzeń adaptacyjnych, którego powódka doznała po przeżyciu tak traumatycznego wydarzenia. Z uzyskanych wyników badania wynika, że w okresie do trzech lat objawy związane z traumą były na poziomie umiarkowanym, po tym okresie – na poziomie lekkim. Kryzys jaki przeżywają ludzie w takich sytuacjach jest tym większy im bardziej są one niespodziewane i tym dotkliwszy im mocniejszym uczuciem była darzona osoba zmarła. Tak też było w przypadku powódki, która często spotykała się z matką, zawsze mogła liczyć na jej wsparcie. Powódka była bardzo związana emocjonalnie ze zmarłą. Dla powódki realizm takiej straty był i jest trudny do zaakceptowania. Psychiczny ból jaki przeżywa powódka zawiera takie uczucia jak pustka, smutek, lęk – są to normalne reakcje w obliczu straty. Mimo upływu lat od wydarzenia, powódka nie w pełni przystosowała się do nowych reguł życia, proces adaptacji do nowych warunków przebiega u powódki powoli.

W związku z kwestionowaniem powyższej opinii przez stronę pozwaną, biegła E. D., w pisemnej opinii uzupełniającej złożonej do akt (k. 131-135 akt), podtrzymała wnioski płynące z opinii podstawowej, nadto wskazała, iż opisane w opinii podstawowej cechy osobowościowo-temperamentalne predysponowały powódkę do wykształcenia słabych mechanizmów poradzenia sobie z zaistniałą sytuacją, tj. wypadkiem jakiemu uległa matka powódki, a następnie jej śmiercią. Istota zaburzeń związanych ze stresem traumatycznym polega na subiektywnej interpretacji zdarzenia traumatycznego, nadawaniu mu dysfunkcyjnego znaczenia przez osobę, która go doświadcza, głównie na bazie mimowolnych, natrętnych jego wspomnień, analiz myślowych. Z tego powodu w tej samej sytuacji traumatycznej różne osoby inaczej się zachowują, jak również i inaczej w późniejszym czasie ją przeżywają. Znaczenia te wzbudzają objawy lękowe, które uniemożliwiają niekiedy lub zakłócają osobiste normalne, codzienne funkcjonowanie (jak to wyglądało w przypadku powódki –zostało opisane w opinii podstawowej). Proces ten przebiega poza celową kontrolą człowieka. Teoretycznie przyjmuje się, że im lepsze własne zasoby psychologiczne ma dany człowiek i im lepsze strategie radzenia sobie ze stresem dnia codziennego, tym lepiej powinien poradzić sobie z sytuacją stresu traumatycznego. Tak więc, konstrukcja temperamentalno-osobowościowa u powódki dodatkowo predysponuje ją do silniejszych przeżyć związanych ze stresem, gdyż jej możliwość w zakresie budowy układu nerwowego oraz wykształconych w tym zakresie, w toku życia, sposobów radzenia sobie z trudnymi sytuacjami są naturalnie obniżone. Wspomnienia wywołujące znaczne nasilenie objawów związanych z traumą to wyniki testu wskazującego na występowanie intruzji, unikania i pobudzenia w związku z przeżytą traumą, czyli reakcji powódki w odniesieniu do przeżytego zdarzenia. Z uzyskanych wyników badania wynika, że w okresie od trzech lat objawy związane z traumą były na poziomie umiarkowanym, po tym okresie – na poziomie lekkim. Wyniki wskazują, że obecnie powódka godzi się ze stratą starego porządku, a tym samym przechodzi do fazy kształtowania nowego ładu (po śmierci matki). Powódka w związku z przeżytą traumą nie była badana psychiatrycznie ani psychologicznie.

Sąd podzielił w całości powyższe opinie biegłej, która posiada fachową wiedzę w tym zakresie i która ostatecznie nie były kwestionowane przez strony postępowania.

Zgodnie z art. 448 kc w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Przepis art. 445 § 3 stosuje się.

W orzecznictwie podkreśla się, że zadośćuczynienie pieniężne, o którym mowa w art. 445 § 1 KC ma na celu naprawienie szkody niemajątkowej wyrażającej się krzywdą w postaci cierpień fizycznych i psychicznych dlatego ustalając kwotę zadośćuczynienia należy mieć na uwadze rozmiar cierpień fizycznych związanych z zaistnieniem wypadku, jak i dolegliwości bólowe powstałe w następstwie urazu oraz długotrwałego leczenia (por. wyr. SA w Białymstoku z 1.2.2005 r., III APa 9/04, OSA 2005, Nr 12, poz. 33; zob. także wyr. SN z 18.11.2004 r., I CK 219/04, L.).

Jednakże zasądzona kwota zadośćuczynienia nie może być symboliczna, musi mieć charakter kompensacyjny i musi spełniać także funkcję represyjną wobec sprawcy naruszenia. Suma ta bowiem powinna być „odpowiednia”, a jej określenie musi uwzględniać wszystkie okoliczności sprawy – co nie zmienia faktu, że zależy od swobodnego uznania sędziowskiego (por. wyrok SA w Lublinie z dnia 27 listopada 2008 r., I ACa 565/2008, niepubl.). Jednak sąd może na żądanie pokrzywdzonego przyznać tzw. symboliczną złotówkę, co powoduje wówczas, że zadośćuczynienie ma wymiar tylko moralny (por. Z. Radwański, A. Olejniczak, Zobowiązania..., s. 263).

Kryteriami jakimi należy się kierować przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia jest również konieczność przedstawiania przez sumę zadośćuczynienia odczuwalnej wartości ekonomicznej, przynoszącej poszkodowanemu równowagę emocjonalną, naruszoną przez doznane cierpienia psychiczne – nie będącej jednakże wartością nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy, co wynika z kompensacyjnego charakteru zadośćuczynienia (wyrok SN z dnia 4 lutego 2008 r., III KK 349/07, Biul. PK 2008, nr 4, s. 7; wyrok SN z dnia 14 lutego 2008 r., II CSK 536/07, LEX nr 461725). (Komentarz do art. 448 kc i 445 kc pod red. Agnieszki Rzeteckiej – Gil).

Na aprobatę zasługuje fakt, iż w orzecznictwie przyjmuje się, iż z art. 361 § 1 k.c. wynika, że związek przyczynowy jest konieczną przesłanką powstania odpowiedzialności odszkodowawczej. Brak przyczynowości powoduje, że nawet zakwalifikowanie określonego zachowania, jako bezprawnego i zawinionego oraz ustalenie faktu poniesienia szkody nie może prowadzić do uznania odpowiedzialności za szkodę.

Niewątpliwe w świetle okoliczności niniejszej sprawy, iż kwota zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną przez powódkę krzywdę, o której mowa w art. 445 § 1 kc, nie może być symboliczna, musi mieć charakter kompensacyjny, a jej wysokość powinna mieć indywidualizowany charakter. Powódka jest najbliższą osobą zmarłej I. W., która była bardzo blisko związana z całą rodziną, a jej śmierć była dużym, emocjonalnym przeżyciem dla powódki, z którą łączyły ją bardzo bliskie relacje. Fakt ten potwierdzili przesłuchani w sprawie świadkowie oraz biegła z zakresu psychologii. Nie można również przyjąć aby zmarła przyczyniła się do powstania szkody. W tej sytuacji, przyznana powódce kwotą 10.000 zł jest zdecydowanie za niska i nie rekompensuje ona ujemnych przeżyć powódki w należyтым stopniu.

Należy wskazać, iż skutkiem wypadku z dnia 07.11.2008 r. była śmierć matki I. W., dlatego zdaniem Sądu odpowiednia suma tytułem zadośćuczynienia odpowiadać będzie kwota 20.000 zł. Wskazać w tym miejscu należy, iż powódka otrzymała już od strony pozwanej kwotę 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia, a z niniejszym powództwem wystąpiła dopiero po upływie siedmiu lat od naruszenia dóbr osobistych, kiedy intensywność ich negatywnych odczuć była niewątpliwie mniejsza. Z tego względu, w pozostałym zakresie powództwo jako wygórowane podlegało oddaleniu. O odsetkach Sąd orzekł mając na uwadze wyrok Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dnia 30.10.2003 r. w sprawie IV CK 130/02, w którym stwierdził, iż w razie ustalenia wysokości zadośćuczynienia według stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy uzasadnione jest przyznanie odsetek dopiero od chwili wyrokowania.

O kosztach Sąd orzekł stosownie do treści art. 100 kpc i 108 kpc, przyjmując iż powódka K. A. wygrała proces w 67 %, a przegrała w 33 %. Zgodnie z zasadą obciążania kosztami według wyniku sprawy, Sąd zasądził od pozwanego (...) Spółka Akcyjna w W. na rzecz powódki K. A. kwotę 2.580,40 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz nakazał pobrać od pozwanego na rzecz skarbu Państwa kwotę 258,22 zł tytułem brakujących kosztów opinii biegłego.